

flydelse som Godsejeren, der betaler 1,000 Kr. i Skat efter sin Ejne, er netop almindelig Menneskeret, og det er det, som Lovforslaget gaar ud paa at gennemføre.

Saa siger det ærede Medlem for Odense, at hvis vi gennemførte dette Lovforslag, drive vi Befolkningen over i Socialdemokraternes Arme. Denne Udtalelse vidner i Virkeligheden om megen Respekt hos det ærede Medlem for Socialdemokratiet. Det ærede Medlem indrømmer altsaa, at vi ved vort Arbejde og med vort Program drage Befolkningen til os. Jeg vil gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at naar man gennemfører en Udvidelse af Valgretten, skulde der ikke være Tale om, hvilket politisk Parti denne Valgret kan komme til gode, om det bliver Socialdemokratiet eller Højre eller Venstre. Det skal man ikke spørge om. Her er kun Tale om at yde simpel menneskelig Retfærdighed, og det er det, som det ærede Medlem burde holde paa. Men jeg erindrer en Udtalelse af det ærede Medlem i Fjor i denne Sal, da han sagde, at det i det politiske Liv ikke altid kom an paa Retfærdighed, det var mere Interesserne, det kom an paa. Og naturligvis, naar det ærede Medlem stiller sig paa det Standpunkt, at det ikke altid er Retfærdighed, det kommer an paa, men de forskellige Interesser, kan jeg godt forstaa hans Stilling til Valgretsspørgsmaalet.

Jeg skal derefter gaa over til med nogle Ord, at omtale det foreliggende Finanslovsforslag. Det byder paa et mindre Overskud, men af Finansministeren er det sagt, at man alligevel ikke skal se alt for lyst paa den finansielle Situation herhjemme. Jeg er ganske enig med den højtærede Finansminister heri. De Reformere, som skulle gennemføres, de, som ere forelagte, og de, som vi vente i Fremtiden, ville komme til at koste mange Penge, og det er jo saaledes, at man i Fremtiden ikke i synderlig høj Grad kan belaste Kommunekasserne med yderligere Udgifter til de Love, som Rigsdagen vedtager. Kommunerne have nok at gøre for deres eget Vedkommende, de ere i Forvejen temmelig haardt bebyrdede og have store kommunale Opgaver, som skulle løses. Derfor skal man være varsom med at lægge store Byrder over paa Kommunekasserne i Fremtiden. Jeg maa sige, at vi Socialdemokrater ere glade ved de Opgaver, som i Aar ere forelagte i Rigsdagen, og vi skulle med Lyst og Iver, kan jeg sige, arbejde med paa at faa det bedst mulige ud deraf. Men jeg mener, at finansielt set maa Stater selv tage den værste Tørn, fordi Kommunerne,

som sagt, i Forvejen ere temmelig stærkt overbebyrdede.

Men naar der nu altsaa skal bruges mange Penge, vil jeg atter i Aar henlede Rigsdagens og Regeringens Opmærksomhed paa et Spørgsmaal, som jeg tillod mig at fremdrage i Fjor under Finanslovens 1ste Behandling. Jeg vil henlede Opmærksomheden paa den Statsformue, der ligger i Vallø og Vemmetofte Klostre. Jeg skal ikke komme dybere ind paa denne Sag nu, da jeg omtalte den saa udførlig i Fjor, men jeg vil henstille til Finansudvalget at tage sig af denne Sag. Da jeg sidst henlede den højtærede Justitsministers Opmærksomhed derpaa, udtalte han, at han skulde svare derpaa, naar Sagen kom frem som Forespørgsel, altsaa som en særlig Sag. Jeg mener, at man maaske kunde ordne det saaledes, at Finansudvalget tog Sagen op, udbad sig de nødvendige Oplysninger fra den højtærede Minister og senere bragte Sagen frem til Drøftelse her i Salen.

Der er ingen Tvivl om, at de nævnte Godser høre hjemme under Lovgivningsmagts, under Regeringens og Rigsdagens Administration og Kontrol. Det fremgaar tilstrækkelig tydeligt af de Forhandlinger, som bleve førte her paa Rigsdagen i 70erne. Man vil erindre, at der blev nedsat en parlamentarisk Kommission, hvis Flertal anbefalede at inddrage disse Godser under den lovgivende Magts Kontrol. Det er jo saaledes, at selv om de i sin Tid vare i privat Eje, skænkede af en enevældig Konge, ere dog senere alle Fundatsforandringer med Hensyn til Vallø og Vemmetofte blevne foretagne af de enevældige Konger i Henhold til Kongeloven, og de Cirku-lærer og Dokumenter, der ere udstedte, ere paraferede af den vedkommende Minister. Jeg mener derfor, at naar vi nu ere komne ind i konstitutionelle Forhold, naar Enevoldsmagten er afskaffet og Folket selv har overtaget Styrelsen af Landets Anliggender, maa det blive Regering og Rigsdag, der overtage Forvaltningen og Administrationen af disse store Godser. Jeg vil gerne henlede ærede Medlemmers Opmærksomhed paa Forhandlingen om denne Sag, der staar at læse i Rigsdagstidenden. Det er meget interessant at læse, hvorledes Venstres gamle Førere i sin Tid med god Grund krævede overfor Højres Regering, at man skulde inddrage disse store Godser og Kapitaler i Statskassen. Forslaget til en Kommission blev indbragt den 3die Februar 1871 her i Folketinget bl. a. af Bojesen,